

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopenne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa".

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Prememba v vojnem ministerstvu.

Čisto na tihoma, prav čez noč so se vršile na Dunaji in v Pragi premembe, ki so morda večje politične važnosti, nego se na prvi pogled misli. Kuhn je od vojnega ministerstva odstavljen in na njegovo mesto pride general Koller, ces. namestnik na Češkem. Ta kos ministerske krize se je vršil tako tiho in naglo, kakor Hohenwartovo za ministra. Ministra Auerperga in Lasserja niti na Dunaji nij, in „P. L.“ trdi, da tudi Andrassy nij nič vedel o teh premembah. Torej izhajajo iz inicijative cesarjeve. Vse dunajsko novinarstvo, celo najbolj oficijozno, je iznenadjeno, da strogo ustavoverni Kuhn brez parlamentarnega uzroka naglo pade, in da je češki namestnik baš tisti trenotek pred volitvami na Češkem od svojega mesta poklican in glavni organ ustavovercev preplašeno vpraša: „ali se bode upornim elementom počasi pot naredil za sporazumljevanje? Ali je odpoklic Kollerja uvod za spremembo političnega sistema?“

Tega bojazljivega vprašanja si ustavoverni listi ne upajo zanikati, kar je tembolj čudno od njih, ker so baš zadnje dneve zopet in zopet ponavljaje trdili, da je zdani sistem proti Slovanom tako utrjen, da ga nobena sila ne upogne. In zdaj, kakor čez noč narejena sprememba v vojnem ministerstvu vse strahove vzbuja v ustavovernem taborji? Pač mora tu slaba vest govoriti in zavest vladati, da je poslopje z ustavoverno volilno reformo zidano, vendar po sredi bolj trhlo, nego se celo vidi in vé. —

Kuhn je bil ustavoverec, to je ud klike, ki si to ime nadevle, z dušo in telesom. Ko

so skrivne intrige Hohenwart-Schöffla vrgle, sodeloval je tudi Kuhn. Tudi pravijo, da je v vojsko širil liberalen duh, ker je precej odveč, ker vojska naj ne bo ne klerikalna ne liberalna, nego dobro organizirana. Za to je pri ustavovercih v velicah čislil. Vendar se zdi, da v možu ne tiči dosti. Preosnova ali reorganizacija naše vojske se dela uže šest let po Kuhnem, pa pravijo, da še zdaj nij niti toliko organizirana, da bi Avstrija na zunaj prosto roko imela; Francozje so v poldrugem letu več storili nego Kuhn v šestih, to je najbrž pravi uzrok, da je padel.

Kar se Kollerja tiče, pač ga hvalijo ustavoverni listi močno kot svojega, a vendar nijso zadovoljni, da pride na Kuhnovo mesto. Pravijo, da je na Češkem, proti trmastim Čehom nenadomestljiv. In res ga slavni „chabrus“, vojaška ukvartiranja v Kolinu, prepovedovanje taborov in političnega delovanja sploh, nepozabljivega dela. Ali opaziti je, da v zadnjem času je Koller bil tih postal na Češkem, in dalje je faktum, da — nij nič opravil, češke opozicije nikakor ne zmanjšal tem menj uničil. To je vendar sam najboljši videl in moralo mu je prepričanje dati, da je tam treba kompromisa in pobotanja kjer odločne zmage ali premage mogoče nij. In kot vojni minister bode še najbolj vedeti moral, da le z zedinjenimi močmi zedinjenih narodov more Avstrija trdno armado na noge postaviti. Ako ima nova sprememba vojnega ministra poleg Kuhnove nesposobnosti tudi kaj političnega pomena, kar želimo ali ne verujemo trdno, da si je to verovati tudi „Vaterland“ precej pripravljen, naj bode v baš gori navedenem smislu.

Palacky o Nemcih in Slovanih.

(Konec.)

V Bachovi reakcijski dobi pak so veliki posestniki na vso moč tožili ravno čez nas, kot edino „zares nevarne revolucionarje“, ker smo z izvršenim principom odškodovanja vpeljavo robote za zmeraj nemogočo storili. — Tako sodijo vedno ljudje, ki se dajo voditi strastim.

Dandanes na Češkem nij več fevdalne stranke: stari takozvani kmetodercerji so hvala bogu izumrli, mlajši zarod pak se je modernim razmeram in nazorom dobrovoljno vdal.

Ultramontancev je pri nas, žali-bog, v vseh stanovih in razredih družbe precej. A ako se tudi mene k njim šteje, moram s krščansko krepostjo klicati: Gospod! odpusti jim, saj ne vedo, kaj govore. — Kakor znano, jaz nemam uzroka duhovstvu biti posebno prijazen.

Nemci sploh pred malo leti nijso bili tako predrzni in poželjivi, kakor od zadnje vojske Pruske nad Avstrijo in Francosko. To so bile, pravijo, nemške zmage, in Nemci so se zdaj kot take pokazali, katerih se ne more zmagati. Njihova vojna pohlepnost pridobivanja in vladanja raste od takrat jako urno, in oni mislijo, ne le Slovani, nego ves svet se mora v prihodnje njihovi volji podvreči. Oni so pač hegemoni v Evropi. Za kako dolgo? To se ne da določiti uže naprej. Njihovi predniki, Francozi, ki so bili akopram ošabni, v osebnem občevarji ipak vedno udvorljivi, da, večkrat ljubeznjivi, obdržali so hegemonijo dokler je ime Napoleon imelo kakov čar. Nemci pa bodo se

Listek.

Ljubica Tizianova.

(Historična novela.)

(Dalje.)

Tizian se maskirain takoj ga odvedejo. Drugi del oboroženih beričev spremlja Lavro Cenci, ko se je zakrila v kapuco z gostim pajčolanom.

— Vsem navzočnim velevam, da o cellem dogodku molče! kriči Andrea Donato.

— Moj gospod! jaz sigurno ne bodem izdal, da je bil nocojšnjo noč Karol V. tu in da se je seznanil z vami! pravi monarh z mrzlim porogom.

Čez nekatere minute slišijo se vesla dveh gondol, ki sti na razne strani hiteli v lagune.

— Kaj menite, vojvoda! vpraša Karol V. Bi-li ne bila vaša dolžnost, kot vitez hiteti na pomoč tej prekrasni a nesrečni dami?

Alfonzo molči.

— Traki, ki jih nosi signora Lavra Eustochio, kažejo višnjevo in srebrno, nadaljuje cesar. In za boga! nemate-li vi višnjevo-srebrne rokavice za vašim klobukom. Nikakor si ne želim, da bi moral o enem mojih stričnikov slabo misliti. Lehko se postane kakej dami nezvest, a onečastiti se še nij treba; in če se ima ščit, barva v grbu, kakor ga imate vi, nikakor ne uvidim, kako se morete odtegniti dolžnosti ter je ne spolniti hoteti.

Vojvoda išče zmešan z roko svoj baret, kakor bi namerjal rokavico Lavre Eustochio z njega iztrgati ter jo zakaditi k tlam. A takoj si pomisli in ponudi pazduho svoje v solzah topeči se ljubici.

— Dovolite, da vas sprejemem v vašo palačo v Ferarro, signora, reče Alfonzo mrzlo: Tu ste sigurno na najneprilicnejšem mestu.

Obrne se proti cesarju in naklone se mu globoko, a ta mu poda z odkritim pogledom svojo roko.

— Nadjam se, da vas skoro pohodim, stričnik, pravi Karol in do takrat naj starejša ljubezen pride do svojega prava in do svoje neutraljive lasti.

Ordelfaffi zapusti dvorano z odhajajočim parom.

— Nu, sestra Marija, nagovori cesar svitlorumeno damo, ki je resno in mirno opazovala burne nastope. Kako se ti dopada oni, ki so ti ga opisovali kot vzor ljubeznivosti?

Vaše veličestvo, nadjam se, da nemate na misli, postaviti me kot tretjo, kateri je vojvoda Ferrarski podaril svoje srce, odvrne mu princesinjo dostojanstvom.

— Het praatjen is fry! Govoriti je prosto! meni Karol, z vidno radostjo drhtaje si nežni roki. Eden snubitelj manje olehča volitev in zmanjšuje muko! Nij-li res, Marija?

Princesinja, ki jo je vkljub njenemu protivenju cesar kralju ogerskemu namenil, omolkne.

svojo ošabnostjo in izterjavanjem vse svoje sosede opozorili, da bodo držali za orožje. Uče me skoraj na neverjeten način, da neizogibni svetovni boj med germanizmom in slavizmom le zaradi tega nij vnel se, ker obče občudovani državnik, mož iz krvi in železa trenotek nij spoznal še za ugoden. Slovani boja ne bodo provocirali. Naj se potlej bojna sreča nedoločno zdaj sem zdaj tja nagiba, končno, tega sem si svest, bode obilno število sovražnikov v vzhodu in zapadu Nemce vendar stlačilo; in priti zna tudi čas, ko se bode celo spomin na slavljenega in ženijalnega moža s petimi milijardami od Nemcev samih preklinjal, — kadar se bode namreč onih petero milijard z obrestmi vred moralo nazaj plačati.

Da nemškutarji, ki v Avstriji vladajo, v svoji prirojeni ošabnosti in domišljani velikosti vse poskušajo, da bi nam Slovanom življenje ogrenili, da bi sedanje žalostno stanje še za dolgo vzdržali, to se gotovo prav izvrstno vjema s planom onih, ki nobene nujnejše naloge ne poznajo nego "travailler pour le roi de Prusse".

Toda ali nij več Nemcev pri nas, katerim bi ležal na srci obstanek Avstrije, njena moč in velikost, njen poklic in njen svit? Ali je cela zgodovina, večstoletna družba z drugimi narodi ob Donavi le neprijetne utise pustila? Ali se ima ljubezen in udanost za uže dosta težko obiskano dinastijo tudi tam izgubiti, kjer ta ne kaže drugega kakor ljubezen in blagohotnost? Ali se ima tragični izgled Otokarja VI., kateremu je nemcoljubnost, ki jo je očitno kazal, katastrofe l. 1276 in 1278 tudi v naših dneh ponoviti? Jaz zares komaj razumejem, kako je Avstrija, pri le nekolikem razumu in dobri volji v tako obupne razmere mogla priti. Ker pak besede tukaj nič ne pomagajo, ne preostaje mi na konci drugega, nego globoki vzdihljaj: Bog poboljšaj!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. junija.

V notranji politiki so spremembe v **vojnem** ministerstvu edini važen predmet. O tem govorimo na drugem mestu. Tu nam je še poročati, da je razen osebe ministrove,

tudi šef generalnega štaba nov; imenovan je zato general b. John, Kuhn pride v Gradec za komandujučega generala, baron Josip Philippovič pride za komandujučega generala v Prago, baron Franc Philippovič za kom. generala v Brno, cesarski namestnik Weber za namestnika v Prago (na Kollerjevo mesto.) John je samostalen kot šef generalnega štaba, a dozdanji "vodja" gen. štaba Galino, je odstavljen. Tudi načelnik prezidijalnega urada vojnega ministerstva obrst Dumoulin je odstavljen in pride na njegovo mesto generalmajor Stranski. Torej so premembe velike in pomenijo marsikako premembo dozdanjega vojskega sestava. Ker pride Weber iz Brna v Prago, — pač še menj verjemo na kak "ausgleich", da si je Weber le birokrat, ki je služil Giskro tako kot Hohenwarta ali Lasserja.

Klerikalni "Čeh" je obetal, kako se bodo češki škofje konfesionalnim postavam ustavljali. A zdaj je isti list prisiljen povedati, da je le humberg delal, kar ga nobeden škofov nij pooblastil take namene proglašati.

Proti **socijalno-demokratskim** delavcem ali delavskim "vodjem" bode država začela zopet ostro postopati. Te dni so zaprli znanega vodjo delavcev Scheua v Pragi in oficijozno trdijo, da so našli pri njem pisma, ki ga bodo spravila pred kazensko sodnijo.

Vnanje države.

Srbski oficijelni "Vidov dan" razglasa imenovanje državnega svetovalca Zukiča za srbskega agenta na Dunaji.

Francoska narodna zbornica je predlog levega centra glede proklamiranja republike s predsednikom Mac-Mahonom zavrnila na ustavno komisijo, ter je nujnost predloga sprejela s 345 proti 341 glasovom. Analog predlog Lamberta se je tudi izročil ustavni komisiji. Larocheffoucauld je prinesel predlog za ustanovljenje monarhije. A narodna zbornica ga nij pustila izročiti komisiji. Vlada se debate nij udeležila, nego je zbornici prepustila popolnem svobodno delovanje. Mac-Mahon je več departementov dejal v obložen stan.

Španski list "Imparacial" pripoveduje, da je Concha mislil napasti Estello, a ker dež ne neha, moral je to odložiti. Karlstični bataljoni v Guipuzcoi se branijo biti pokorni. Kakor "Diario Espanuol" zagotavlja, je don Karlos dal 18 podčastnikov postreljati, ki so v Tolozi šuntali k upor.

Don Karlosov vojni minister general Elio je v Pariz prišel in ostane nekaj dni tam. Namen njegovega popotovanja se lahko ugane. Uže nekaj dni sem se karlistični marquis de Valdespina zastonj trudi, na Francoskem posojilo dobiti. A zastonj. Angleški bankirji so, kar je Bilbao padla,

svoj žakeljček zadržnili, Francozi tudi nočejo tja posoditi, ker se vrnitve nij nadejati, in zato je šel Elio sam v Pariz, a vendar težko da bi kaj priberačil.

V seji druge **belgijske** komore je finančni minister izrekel, da ne misli davka za sladkor provizorično odpraviti, da pa je treba reforme glede pobiranja tega davka. Obnovljenje sladkorne konvencije s Francosko nij več ugodno in vlada nema motiva za to.

Nemški zavezni svet je začel debato o državnih pravnih postavah, k čemer sta Saksonsko-Vajmarsko in Prusija oglasila se z novimi poboljšavnimi predlogi. Civilni zakonik in revidirani trgovinski zakonik bode ta po končanem prvem branji objavila se. Kritike o tem, kakor tudi opazke posameznih vlad se bodo uradno sestavile, da se bode pri drugem branji obziralo na-nje, in potem začne zavezni svet o osnovah obeh zakonikov posvetovati se. Civilno-zakonsko postavbo bode državni kancelar v bodoči jenski sesiji predložil. — Med tem pa je splaval zopet projekt o "generalnem sekretariatu za državo" na površje, a potlačili so ga kmalu in na njegovo mesto ima stopiti pod vodstvom generalnega poštnega direktorja Štefana državno prometno ministerstvo. Ta ima državni železniški urad, kakor tudi do sedaj kancelarskemu uradu podrejene resortne poštno in telegrafске uprave v eden urad zediniti.

Dansko ministerstvo je podalo soboto svojo demisijo, katere pak kralj nij sprejel.

Dopisi.

Iz Mengša 16. jun. [Izv. dopis].

Denes zjutraj je umrl nenadoma znani mengiški župan g. Dolenec. Šel je po opravkih na Brdo, tam ga zadene mrtvud in pripeljali so mrtvega domov. Pokojni je bil pred nekoliko leti še učitelj v Mengšu. Pečal pa se je razen z učiteljstvom z raznimi opravili, ter si pridobil precej premoženja. Ko so se upeljale nove šolske postave, popusti učiteljstvo, katero z njegovim odstopom nij ravno škoda trpelo. Znan je bil navadno kot nemškutar, vendar je zadnja leta jel spoznavati, da tako ne more dalje, popusti svoje poprešnje mišljenje, ter jame po moči slovensko pisati, akoravno mu je slovenščina bila precej trda; kajti bil je učitelj stare šole, iz med tistih, ki se slovenskega pravilno pisati nikdar učili nijso, akoravno so delovali na slovenskih šolah. Bil je tudi ud

Društvo se razide k pokoju.

A cesar pozove viteza Aretina k sebi.

— Gospod gazda! pravi on. Kje je ostala slika Lavre Cenci? Jaz menim, da bi bilo za nesrečnega slikarja hasno, če mi jo blagovolite izročiti.

Pietro otvori omaro ter izvleče na okviru razpeto sliko. Bila je to podoba Lavre Cenci, ki jo odeva plašč iz kožuhoine, zakrivajoč razkosno kviško kipeča nedra.

Cesar veli sliko rešiti raz okvirja, jo zvije potem lastnoročno ter jo odda svojemu slugi.

— Shrani jo dobro, Jan, reče mu v holandščini. Ti še nijsi dobil dražjega zaklada v roki.

Gondola gazde Aretina se mora dovesti do stopnjic, po katerih se pride na suho in v vilo i cesar stopi v njo spremljan po holandskem slugi. Takoj da veslarjem povelje, peljati ga proti mestu, nad katerim se je baš solnce vzdigovalo v vsej svojej krasoti.

Gondola cesarjeva obstoji pri velicih stopnjicah doganskih, ki so bile uredene za pristanje. Cesar gre navzgor, spremljan po svojem slugi proti velicemu portalu palače. Tu stojé dragoceno opravljene in z jakim orožjem oboroženi severno-nemški mezdniki na straži. Brez ovire pusté ti velikani cesarju priti v predvežo, kjer so stražili Peloponezi v turške noši. Tu nij bilo nikjer zatvorenih vrat. Glavar republike bil je o vsakej uri po noči in po dnevi na vslogo tudi najnižjemu, kedar je potreboval njegove pomoči.

Stoprv v notranjih sobah okroži cesarja straža štirih zamolklih zamorcev z golimi meči. Peljejo ga v predsobo dožetovo, kjer je sedel Andrea Donato, globoko v misli utopljen, nepremakljivo v oblazinjenem stolu.

Nobile odskoči ter pozdravi cesarja.

— Peljite me k vašemu vladarju, signor!

— Veličestvo! Vaše zahtevanje napolnuje me turobnostjo, odvrne kavalir. Njega vzvišenost predseduje v tem trenutku malemu

svetu, ki ima soditi odvedenje signore Lávre Cenci.

— Tedaj pridem baš prav, méui cesar. Objavite me pri slavnej gospodi.

— Naj milostivejši cesar! ne drznem se biti vam na slugo.

— Nu, pokažite mi tedaj le vrata sobane, kjer je zbrana gospoda, za drugo hočem jaz biti odgovoren.

— Muley, pravi Donato enemu Etijopčanom, pokaži sveto sobo.

Zamorec gre naprej in kaže s koncem svoje šablénke na temno-rudeče zagrinjalo iz baržuna, ki je bilo bogato upleteno s zlatom. Karol V. prime za en konec ter mrmra: — Če bi ne bil v Augsburgu, bi za boga ne vedel, kje bi se dobila nalična, dragocena tkanina. Če ljudje tu oblast svetovlastva toliko drago uporabljajo, bi vendar rad slišal, koliko dobička bi si iz cesarjeve oblasti in vzvišenosti napraviti drznili. Porugajoče smehljanje igra vladarju okolo ustnih

cenilne komisije pri uređenju davkov, ter se tu jako močato potegoval za primerno tarifo. Zadnje leto pa ga je naj bolj veselilo mengeškega župnika opominjavati na stare mengeške navade, ter se je zaradi tega z njim prav energično toževal. Ravno je uložena tožba na sodnijo, katera bi bila gotovo interesanten izid, ko bi ga ne bila prezgodaj dohitela žalostna osoda. Bodi mu zemlja lahka!

Izpod Triglava 15. junija [Izv. dop.] Nadejali smo se, da bode novo občinsko predstojništvo Radovljiško boljše mesto oziroma občino zastopalo in pregreške starih po moči popraviti izkušalo. Staro je sukalo, novo suče, a kdo bo obrnil? To je resno in tehtno vprašanje. — Staro popraviti to bi bilo gotovo važna stvar za celo mesto, ko bi bili starega oglednika mesa odstavili in namesto njega moža postavili, ki razume svoj posel, kajti stari po rokodelstvu zna le žemlje in kifeljce peči, ako smemo reči, da jih zna peči. Ne bom se dosti zlagal, ako se mu reče, da vola od krave komaj razloči. Da nema pojma, ta hudi naš nasprotnik niti pri živini niti pri mesu, in nobene prave sposobnosti za ta posel, za katerega ga še občina plačuje, kaže se že iz tega, ker je nekemu mesarju pripuščal, da je breje krave pobijal in meso prodajal. Naš mesni oglednik nij menda krave spoznal, ako jo je videl, a vsaj dolžnost njegova je, vsako živinčce predno se zakolje ogledati in potem tudi meso. Ako je mesar sam obstal, da taka živinčeta kolje, daje si oglednik sam ubožnostno spričalo, da se ponuja in sili k poslu, katerega zadosti ne razume, in nema dovolj sposobnosti. Ta nij stari Alfenus. Naj gleda na svojo kupčijo, pekarijo.

Iz št. Lenarta na slov. Štajerskem 15. jun. [Izv. dop.] Od vseh krajev iz Slovenije se čuje v vašem listu kaj novega, le o našem kraju je vse tiho. Res žalostno je, ko mora človek gledati, kako se naše ljudstvo ponemčuje. In zakaj to? ker manjka nam tu mož, ki bi bili za našo narodnost vneti, da bi naše ljudstvo iz njegovega spanja izbudili. — Le naš župan je v materialnih zadevah, posebno za kmetijstvo pospešiti res vnet. Osnova nam je hranilnico in zdaj se snuje za tukajšnjo okolico filijala kmetijske družbe, res za naš

kotov. Naenkrat porine zastor na stran ter otvori nagloma vrata.

Vstopil je v sobano, ki je merila okolo deset stopajev na širino, katere okna so bila proti tu in tam v vnanje lukajočo svetlobo gosto zagrnena. Težak, pozlačeni svetilnik visel je od stropa do globoko nad rudeče pogrbeno mizo, pri kateri so sedeli štirje možje v tih razgovor zamišljeni. Vsi štirje so bili starci častnih, osivelih brad. Nijeden nij kazal začudenja ali osupnenosti pri vstopu cesarja. Le spogledovali so se, ter ostali nepremično sedé.

— Dobro jutro, gospoda! pravi cesar. Kakor se dozdeva, ste si napravili „dolgo noč“; jaz vas torej zaradi tega nočem motiti v izvršitvi vaših nujnih poslov. Prišel sem najprvo, da pozdravim svojega stričnika in prijatelja, dožeta. Vi tu morate biti to, Loređano.

Obrne se na predsednika, ki se mesto odgovora globoko priklone.

(Dalje prih.)

kraj neogibno potrebni zavod. — Tudi pri nas imamo slabo letino pričakovati. Najprvo je prišla slana, potem povodenj in zdaj je uže druga povodenj tu. — Iz našega kraja smo videli denes na bližnjih hribih sneg, ako se nanagloma zjasni, imamo zopet slano, in potem smo popolnem proč. Ravno zdaj ko to pišem, lije dež, kakor bi se oblak odtrgal. Naši potoki so uže vsiprenapolnjeni, uže je stopila voda iz njih po njivah in travnicah. — Pričakovati imamo toraj prav slabe letine.

Iz Maribora 13. jun. [Izv. dop.] Na naši gimnaziji so se vršili od 8. do 13. t. m. pismeni dozrelni izpiti iz raznih predmetov. Udeležilo se jih je 25 učencev, 17 Slovencev in 8 Nemcev. Pa kar se nam naj bolj čudno zdi, je, da so vsi Slovenci morali delati izpit iz nemščine, od Nemcev pa je samo eden prostovoljno delal izpit iz slovenščine. Slovenci pač le več vedo, kakor Nemci! Ali je to ravnopravnost v konstitucionalni Avstriji?

Kakor je „Sl. Narod“ uže poročal, je umrl ravnatelj tukašnje realke g. Essl. Naslednika mu iščejo uže dovolj časa. Kakor slišim so se za kandidate postavili sledeči gosposdije: na prvem mestu naš vrli domoljub g. Šuman (zdaj na Dunaju), na drugem g. Elšnik dozdajni ravnatelj tukašnjega pripravištvá, in na tretjem mestu g. Schaller star profesor tukašnje gimnazije. Če je ta vest resnična, želimo pač s celim srcem, da bi prodril g. Šuman. Le tako bi bilo mogoče, da se razširi tudi na takajšnji realki duh zdrave pedagogije, ki ga žalibože zdaj zelo manjka. V sramoto vsem našim realcem moram povedati, da človek slišavši Slovence samo v trdi tevtončini žlabodratí misli, da je daleko v deveti deželi od mile slovenske domovine, med tem ko je gotovo polovica realcev rojenih Slovencev. Med pripravniki in gimnazijalci je hvala bogu čut narodnosti se uže globoko vcimil.

Vreme smo imeli zadnje četrir dni zopet jako deževno. Deževalo je obilo noč in dan, zraven pa tudi mráz pritiskal, da smo se radi v toplo obleko ogrinjali. Pohorske gore zlasti Velika Kapa in bližnji Posruški bregovi nosijo bele glave. No, saj pa se vendar lepa Spodnje-Štajarska dežela nij v daljno Sibirijo preselila!?

Domače stvari.

— (Prošnja.) Ker želi podpisani odbor sestaviti izkaz o uspehu nabir za pokritje deficita dramatičnega društva, se obrača do vseh čestitih p. n. gosp. domoljubov, katerim so bile nabiralne pole poslane s prošnjo, da blagovolijo nabrane novce in nabiralne pole poslati do konca tekočega tedna društvenemu blagajniku g. Dragotinu Žagarju v Ljubljani.

Odbor dram. društva.

— (Goriški deželni šolski svet) je v seji 15. jun. sklenil sklicati konferenco deželnih učiteljev, za predposvetovanje učnih črtežev na ljudskih šolah.

— (Iz Dunaja) se nam piše: Medicinar g. Andrej Lisjak, ki od oktobra sem kot enoletni prostovoljec v c. kr. garnizonski bolnici št. 2. na Dunaji služi, bil je 15. t. m. na tukajšnji univerzi za doktorja vsega zdravoslovja promoviran. Dr. Lisjak je vrli narodnjak.

— (Odlikovanje.) Dekan pri Novi cerkvi g. Juvančič in dekan v št. Lenartu v Slovenskih goricah sta imenovana za častna kanonika mariborskega kapitla.

— (G. M. Potočnik) učitelj v Kranji je dobil srebrni križ s krono, kateri se mu je od okr. glavarja Derbiča 14. t. m. slovesno izročil.

— (Ljubljanski poštni oskrbnik) g. Habberger je tudi odstavljen. Tako gre sploh govorica uže dva dni po Ljubljani.

— (Lastavke) so mráz, ki je bil zadnje štiri deževne dni pri nas, posebno v ponedeljek tako bridko čutile, da so v hiše k ljudem letale, in mrtve na zemljo padale. Na ljubljanskem gradu so jih mnogo mrtvih na tleh nahajali.

— (Iz Gorenjskega) se nam piše 15. jun.: Tujcem, kakor tudi drugemu Bled in druge gorenjske kraje obiskajočemu občinstvu poročamo, da so v enih krajih zelo razsajajoče koze, katerim je bil marsikdo žrtev, popolnem minile divjati, razen vasi Blejska dobrava, kamor pa tako nobeden zaradi oddaljenja in neprijetne lege ne pride. — Tu imamo uže 4 dni zelo deževno vreme; včeraj in predvčeranjem je Gorenjske gore sneg pobelil, še celo nizki Jelovci nij prizanesel. Uboga živina, katero so pred malo časom v planine odgnali, vračajo nekateri kakor se sliši, nazaj.

— (Iz Proseka) se nam piše 15. jun.: Strašna burja uže od sobote tukaj razsaja z dežjem. Strašansko škodo nam je napravila posebno po vinogradih. Grozdje, ki je v obilnosti kazalo, zdaj večidel po tleh kakor stelja leži, po trtah so vse mladike vlomljene ali večkrat uvite, tako da nij samo za letos upanje po vodi splavalo, ampak tudi za drugo leto. Tudi žito je vse na tla pomandrano, fižol ves uničen, tako da se je za zjokati. Kaj bomo počeli mi ubogi kmetje, ki vse naše upanje le v zemljiške pridelke stavimo? Tudi prav mrzlo imamo. Včeraj je kazal gorkomer 7° R. toplote, denes je enaka temperatura. Kaj bode iz tega, sam večni bog vedi.

— (Požar.) Iz Božakovega eno uro pod Metliko se nam piše, da je 8. t. m. ena goveja štala s tri mesece starim teletom, hiša, žito, meso, mast in obleka čisto pogorela Martinu Kraševcu, J. Nemaniču pa na dveh kletih podstrešja s kaščo vred. Škoda se ceni na 6000 gld. Kako je ogenj prišel še nij znano. Vetra nij bilo, sicer bi bila vsa vas uničena. — Pri nas je uže dalj časa brez dežja.

— (Iz Ljutomerá) se nam poroča: Tukaj se je osnovala družba ki bode kupila parno mlatilnico, katera utegne veljati do 12.000 gld. Potreben pa je prav zelo za naš okraj tak stroj; kajti mlatiči so pri nas redki in dragi.

Razne vesti.

* (Ladija „Herder“) posestvo nemškega transatlantičnega parobrodškega društva v Hamburgu, kapitan Fischer, je odšla letos uže vtretjič z 259 popotniki iz Hamburga naravnost v Novi Jork.

Narodno-gospodarske stvari.

Iz Maribora 10. junija [Izv. dop.]

(V obrambo naravnega vina.) Nadeljo 7. maja je imel „pomnoženi odbor vinorejcev“ v tukajšnji kazini sejo. Pri tem so predlagali odborniki dr. Mullé, Pascotini,

Schedivy in Werk sledeče: Centralni odbor štajerskega gospodarskega društva naj se naprosi, po odseku za vinorejo in po vinorejskih društvih natanko poizvedeti, kako se vino pripravlja in kaka so vina, ki se dobivajo v prometu, naj se poizvedo splošne nerodnosti pri pripravljanju vina in pri kletarstvu, ter naj se temu odpornosti s popotnim podučevanjem in ljudstvu razumljivimi spisi, in naj posebno izvedenci potrdijo razloček med narejenim in naravnim vinu, in da naj to v pomirjenju kakor v poduk vinorejem razglase. — Odbor, ki ima varovati interese štajerskih vinskih producentov je stavil predlog, naj se postavijo referenti, ki bodo podajali natanko formulirane pozitivne predloge, kako bi se štajerskemu vinorejstvu po potu samopomoči in dalje po potu primernih postavnih in administrativnih pravil dalo tako potrebno pomoč sploh in posebno nasproti škodljivemu uplivu vinske fabrikacije in ponarejevanja. Ti referenti se imajo naprositi, naj svoje referate v seji 19. julija poročajo. — Dalje je ta odsek predlagal, naj bode v sredi avgusta meseca občini zbor štajerskih vinskih producentov, kateremu naj se predloži in za sprejem priporočene sklepi komiteja. — Dr. Sernec je predlagal, naj se slavna vlada 1. opozori na to, da se zdravju škodljive snovi bolj ko kdaj primešavajo vinu, 2. opozori, da narejanje „vina“ iz drugih rečij, ne iz grozdja ne spada k prvotni produkciji, nego da se ima smatrati za obrt ter tudi tako z zjim ravnanji, 3. naprosi, da proglasi ta obrt za koncesionirani, ali tak, ki potrebuje uradnega privoljenja, 4. naprosi, da se umeteljno vino pod drugim imenom sme prodajati, 5. vlada naj se naprosi, naj naa podlagi obstoječih postav vinske senzale postavavi, ali naj vsaj začetno reformo dotičnega postavodastva pospeši ter izvrševalne ukaze prej ko moč razglasi, oziroma na to, ker umeteljno vino izpodriva prodajanje naravnega.

Za referente so bili voljeni gospodje: dr. Hirschhofer, dr. Sernec, Ferdinand Auchman in Marco. Prihodnja seja bode tretjo nedeljo mececa julija.

Tržna poročila.

Iz Budapešte 13. junija. Vreme je pri nas na Ogorskem tako lepo, da si ne moremo boljšega želeli. Deset dni je bilo suho, gorko vreme, ki je bilo cvetočemu žitu jako ugodno in zaostala rast je naredila velike napredke. V sredi tega tedna, ko so travniki zopet žejni začeli biti, pa je na več krajih šel pohleven dež, temperatura se je malo ohladila in rastline so se na novo poživile. Zdaj pa po več krajih precej zelo dežuje, in to je za žita vseh sort jako dobro. Kositi so pri nas že začeli, pa prav posebno se s tem ne moremo hvaliti. Vode so zelo padle, zato se povodnje ne bojimo več. — Vročina, ki je do polovice tedna trajala, je tudi žitni sejim pospeševala, zato so se cene tudi nekoliko zvišale. Naši málini, ki so se že prej precej dobro preskrbeli, kupili so urno kakih 40.000 domače in preko 80.000 centov tuje pšenice, katero so radi po 10—20 kr. pri centa dražje plačali. Ko pa se je zvedelo, da je dež polja dobro pomočil, je sejim mlačen postal. Cene so popustile in izgubilo se je ne le od konca dobljenih 10—20 kr., ampak še daljnih 10 do 15 kr. Sejim se je sklenil mirno, zaspalo. Reži se nij veliko ponujalo in so cene za ogersko blago ostale 5 gld. 25 kr. do 5 gld. 50 kr., za tuje pa 4 gld. 85 kr. za vagan, in so prodali rži okolo 4—5000 vaganov. Ječmen je imel od začetka mnogo kupcev, je tudi podražil se na 4 gld. do 4 gld. 15 kr., pa je sklenil s 3 gld. 90 kr. do 3 gld. 95 kr. Prodalo se ga je 8000 vaganov. Koruza je izgubila 5—7 krajcarjev proti preteklemu tednu. Ovsca se je prav malo pripeljalo in je 8000 centov premaknjenega trdno ostalo pri starih cenah. Po sočivji so kupci bolj popraševali, in sicer

notiramo: debeli beli fižol po 5 gld. 50 kr. do 6 gld. colni cent; pritlikovec 6 gld. 25 kr. do 6 gld. 40 kr. Leče in graha nij nič na trgu. Proso je bilo po 4 gld. 60 kr. do 5 gld. 10 kr. vagan. Pšeno po 8 gld. 30 kr. do 8 gld. 50 kr. colni cent. Krompirja po 4 gld. Krompirja se vedno več privaža in se dunajski cent po 3 gld. 80 kr. do 4 gld. plačuje. — Češplje so bile po 16 1/2 gld. Mast in špeh kakor po navadi.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescieri du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalescieri du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, nepraviljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času noščnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zopredstavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. junija 1873.

Vašej Revalescieri imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalescieri. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescieri pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlje.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieri-Biscuiten v puščah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescieri-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

17. junija:

Evropa: Chodakovec, z gospo iz Novega mesta. — gđc. de Toulinau, de Ragoza, oberst, z gospo in kurirjem iz Rusije. — Robert Kaiser z Dunaja.

Pri Slonu: Jagrič iz Bodenbacha. — Goršek iz Javorja. — Jeretin, Kobler E. in M. Juh iz Litije. — Reisinger, Neuman, Schlesinger z Dunaja. — Blažič iz Radovljice. — Medved iz Zagorja. Posong iz Trsta. — Hirsman iz Čakovca. — Mirsch iz Siska.

Pri Maličci: Klančič iz Kamnika — Schnitzer iz Warnsdorfa. — Rernisch, Neuman z Dunaja. — Schmitz iz Offenbacha. — gr. Thurn, iz Radovljice. Pri Zamoreci: Ogrinec z Vrhnike.

Loterijske srečke.

V Trstu: 6. junija: 86. 44. 69. 22. 62.

Tržne cene

v Ljubljani 17. junija t. l.

Pšenica 7 gl. 30 kr.; — rež 5 gl. 10 kr.; — ječmen 4 gld. 60 kr.; — oves 3 gl. 40 kr.; — ajda 5 gl. 10 kr.; — prosó 5 gl. 50 kr.; — koruza 5 gl. 40 kr.; — krompir 3 gl. 60 kr.; — fižol 7 gl. 20 kr.; — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 44 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 1 1/2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 30 kr.; — teletine funt 27 kr.; — svinjsko meso, funt 36 kr.; — sena cent 1 gld. — kr.; — slame cent — gl. 70 kr.; — drva trda 6 gld. 40 kr.; — mehka 4 gl. 80 kr.

Dunajska borza 17. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	75
1860 drž. posojilo	108	—
Akcije narodne banke	989	—
Kreditne akcije	218	25
London	112	—
Napol.	8	94
C. k. cekini	—	—
Srebro	106	15

Za oskrbnitvo za vojaško menažo

(Mannschafts-Menage-Verwaltung)

ki s 1. julljem t. l. pri 17. rezervni komandi stopi v življenje, se za okolo 450 mož potrebne viktualije, ekskluzive goveje meso od rezervne komande za preskrbovanje razpišejo, in naj vsi oni, ki hočejo s kontraktom prevzeti preskrbovanje (Lieferung) viktualij, in sicer: krompirja, raja, moke, cukra itd. svoje dotične oferte najdalje do 26. t. m. podpisane rezervnej komandi vpošljejo. Pogoji kontrakta se pogledajo lahko pri lieut. Polainer-jl, št. Petersko predmestje šte. 94.

(155—1)

Čas preskrbovanja obsega obrok od 1. julija 1874 do konca maja 1875.

Od c. kr. rezervne komande 17. peš-polka.

Prvi kranjski zavod za devanje na mrtvaški oder in za pogreb
Franca Doberleta v Ljubljani.

Devanje na mrtvaški oder in spremstvo na pokopališče,

s trugo in popolno tružno opravo, z dekoracijo sobe in cvetljic, cerkvenimi ceremonijami, s svečami za visokočestito duhovščino in s spremstvom, s krajem groba, z gala-mrtvaškim vozom, s spremljanjem trupla in žalno godbo.

Oglašenje v pisarni: Frančiškanska ulica, šte. 8.

C. kr. izkl. priv.

(100—3)

Truge iz kovine

iz najbolje čistega cinka, obilno ornamentiko v največji izbirk, kakor tudi vsakovrstne lesene truge od 1 gold. višje; vsakovrstni predmeti za opravo trug i. t. d. i. t. d.

Zunanja naročila se urno izvršujejo, naročila s telegramom se še isti dan, ako le železnični promet dovoljuje, kot brzovožnina ekspedirajo.